

Sygn. akt II PSKP 56/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Piotr Prusinowski (przewodniczący)

SSN Józef Iwulski

SSN Dawid Miąsik (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa A. S.

przeciwko L. Sp. z o.o. z siedzibą w W.

o ryczałty za noclegi,

po rozpoznaniu na posiedzeniu w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu
20 października 2022 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w
Warszawie

z dnia 6 maja 2021 r., sygn. akt VII Pa 5/20,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu Warszawa - Praga w Warszawie do ponownego
rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe wyrokiem z 5 kwietnia 2018 r.,
VI P 642/14, oddalił powództwo A. S. (powód) przeciwko „L.” Sp. z o.o. z siedzibą w
W. (pozwany) o ryczałty za noclegi.

Sąd Rejonowy ustalił, że pozwany pracodawca zatrudniał powoda jako kierowcę w transporcie międzynarodowym. Powód był uprawniony do otrzymywania świadczeń pieniężnych z tytułu zagranicznej podróży służbowej określonych w regulaminie wynagradzania. Kierowcy mieli obowiązek parkować pojazdy na odpoczynki (noclegi) na strzeżonych lub monitorowanych parkingach, wyposażonych w zaplecze socjalne (natryski — toalety). Kierowcom nie przysługiwał oddzielny ryczałt za noclegi w podróży służbowej. Kierowcom przysługiwała dieta 40 euro za dobę w przypadku obsady pojedynczej pojazdu i 50 euro w przypadku obsady podwójnej. Powód przez okres zatrudnienia otrzymywał diety według stawek i na zasadach określonych w regulaminie. Samochód wyposażony był w część sypialną (2 leżanki), stanowiącą wydzieloną od szoferki część kabiny. Powód nie ponosił żadnych kosztów związanych z noclegami. Koszty parkingowe opłacał z zaliczki. Z własnych środków ponosił jedynie koszty toalet i sanitariatów.

Sąd Rejonowy wskazał, że powód nie wykazał, że miejsce do spania w kabinie samochodu było nieodpowiednie w rozumieniu art. 8 ust. 8 rozporządzenia (WE) nr 561/2006 w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego). Samochód miał odpowiednie miejsce do spania, posiadał klimatyzację oraz ogrzewanie postojowe. Przez ponad rok pracy powód nie zgłaszał żadnych roszczeń z tego tytułu, co świadczyło o tym, że przystał na takie warunki zatrudnienia. Powód nie wykazał, aby poniósł jakiegokolwiek koszty noclegu. Sąd Rejonowy stwierdził, że po wydaniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 24 listopada 2016 r., K 11/15 brak jest regulacji, która pozwalałaby na stosowanie jakichkolwiek przepisów dotyczących należności za podróże służbowe do pracowników zatrudnionych na stanowiskach kierowców w transporcie międzynarodowym.

Sąd Okręgowy dla miasta Warszawa-Praga w Warszawie wyrokiem z 19 grudnia 2018 r., VII Pa 116/18, oddalił apelację powoda. Sąd Okręgowy przyjął, że pozwana wypłacała powodowi świadczenia w kwotach 38, 40 lub 42 euro za dobę. W regulaminie wynagradzania kierowcom nie przysługiwało odrębne świadczenie ryczałtowe za odbyty nocleg w podróży służbowej. Ewentualne koszty noclegu pracowników pokrywać miała przyznana dieta. Powód nie wykazał, aby ponosił

takie koszty. Pozwany zapewnił powodowi warunki do odbywania noclegu w kabinie samochodu. W związku z tym skarżący nie był zobowiązany do nocowania w hotelach, czy innych ośrodkach, które wiązałyby się z generowaniem kosztów.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Okręgowego z 19 grudnia 2018 r. powód zarzucił naruszenie art. 77⁵ § 1, 2 i 3 k.p. oraz art. 2 ust. 7 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców w związku z art. 4 tej ustawy i art. 5 k.p. przez ich nieprawidłową wykładnię a w konsekwencji zastosowanie.

Sąd Najwyższy wyrokiem z 4 grudnia 2019 r., II PK 61/19, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. Sąd Najwyższy podkreślił, że Sądy pierwszej i drugiej instancji niezasadnie stwierdziły, że po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 24 listopada 2016 r., K 11/15 nie można stosować przepisów o kosztach podróży służbowych. Zakładowe źródło prawa płacowego lub umowa z pracownikiem może ustalać ryczałty noclegowe czy w ogóle koszty noclegu poniżej wysokości ryczału określonego w przepisach wykonawczych do art. 77⁵ § 2 k.p., czyli poniżej kwoty 25% ryczału powszechnego, lecz nie poniżej tych kosztów (uchwały siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z 26 października 2017 r., III PZP 2/17). Sąd Najwyższy wskazał, że podstawa oddalenia apelacji (powództwa) skarżącego nie jest jasna, ponieważ Sąd pierwszej instancji stwierdził, że kwestia ryczałtów nie została uregulowana w umowie o pracę ani w regulaminie wynagradzania. Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że samo wskazanie, że powód diety wydawał na wyżywienie, z których później zostawały mu środki pieniężne, których ostatecznie nie wykorzystał, nie jest wystarczające, skoro Sąd drugiej instancji nie odwołał się do art. 65 k.c. i nie stwierdził, że taka sytuacja była wyrazem uprzedniej umowy stron i pozwalała przyjąć, że dieta obejmowała również koszty noclegu. Sąd Najwyższy wskazał na konieczność wyjaśnienia, czy między stronami została zawarta indywidualna umowa, zgodnie z którą diety miałyby obejmować również ryczałty noclegowe oraz jakie było znaczenie art. 38 Regulaminu Pracy w aspekcie spornego uprawnienia.

Ponownie rozpoznając sprawę, Sąd Okręgowy wyrokiem z 6 maja 2021 r., VII Pa 5/20, oddalił apelację powoda. Sąd Okręgowy uzupełnił postępowanie dowodowe przez przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron celem ustalenia treści ich uzgodnień, co do uprawnienia powoda do ryczału za noclegi z tytułu

odbywanych podróży zagranicznych, na co wskazywał w sformułowanych zaleceniach Sąd Najwyższy w wyroku z 4 grudnia 2019 r.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że art. 7 § 3 regulaminu wynagradzania obowiązującego w pozwanej Spółce w okresie zatrudnienia powoda stanowił, że kierowcom zatrudnionym w transporcie międzynarodowym poza wynagrodzeniem zasadniczym, uzależnionym od stażu pracy przysługują dodatkowe składniki wynagrodzenia oraz inne świadczenia określone w załączniku nr 1 do regulaminu. Stosownie do treści pkt 5 załącznika do regulaminu wynagradzania, kierowcom przysługiwała dieta z tytułu zagranicznej podróży służbowej w wysokości: w przypadku obsady pojedynczej pojazdu - 40 euro za pełną dobę (24 h) pobytu za granicą, zaś w przypadku obsady podwójnej pojazdu - po 50 euro dla każdego z pracowników za pełną dobę (24 h) pobytu za granicą. Sąd Okręgowy stwierdził w dalszej kolejności, że powód przez cały okres zatrudnienia otrzymywał świadczenie w postaci diet za odbyte podróże służbowe według stawek i na zasadach określonych w regulaminie pracy i regulaminie wynagradzania obowiązującym u pozwanej. W okresie zatrudnienia powód nie kwestionował wysokości rozliczeń oraz nie ponosił dodatkowych kosztów związanych z kosztami wynajmu hotelu, motelu lub innych miejsc noclegowych. W osobnych ustnych ustaleniach z pracodawcą, powód został poinformowany o tym, że kierowcy otrzymują jedną dietę w kwocie 40 Euro, która obejmowała wszystkie wydatki związane z podróżą zagraniczną.

Sąd Okręgowy ustalił również, że poza regulaminem między stronami nie obowiązywała żadna inna umowa, która regulowałaby odrębnie kwestię ryczałtów za noclegi. Powód potwierdził, że znał treść obowiązującego w pozwanej Spółce regulaminu wynagradzania oraz, że został zapoznany z zasadami rozliczania podróży służbowych.

Sąd drugiej instancji na podstawie poczynionych ustaleń uznał, że kwota ryczałtów za noclegi była zawarta w kwocie pobieranej przez kierowcę diety. Nie było dodatkowej kwoty przyznawanej na cele ryczałtu niezawartej w kwocie diety, natomiast kwestie związane z ryczałtami były uregulowane wyłącznie w regulaminie wynagradzania, który w § 38 stanowił, że kierowcom nie przysługują ryczałty za noclegi.

Sąd Okręgowy stwierdził, że pozwany pracodawca uregulował kwestię należności z tytułu podróży służbowych w regulaminie wynagradzania z dnia 17 marca 2012 r. Zgodnie z treścią art. 37 regulaminu potwierdzeniem odbycia podróży służbowej był zwrot do biura druku „karta trasy” uzupełnionego odpowiednio o zdarzenia wyjazdu z miejscowości przekroczenia granicy Polski (wyjazd - miejsce, godzina, stan licznika) miejsca rozładunków i odpoczynków dziennych, przekroczenia granicy Polski (przyjazd, miejsce godzina, stan licznika). Stosownie zaś do treści art. 38 regulaminu wynagradzania pojazdy były wyposażone w miejsce do spania (zgodnie z homologacją producenta). Przepis ten stanowił również, że kierowcom nie przysługują ryczałty za noclegi. Z kolei art. 7 § 3 regulaminu wynagradzania obowiązującego w pozwanej Spółce w okresie zatrudnienia powoda stanowił, że kierowcom zatrudnionym w transporcie międzynarodowym poza wynagrodzeniem zasadniczym uzależnionym od stażu pracy przysługują dodatkowe składniki wynagrodzenia oraz inne świadczenia określone w załączniku nr 1 do regulaminu. Stosownie natomiast do treści pkt 5 załącznika do omawianego regulaminu, kierowcom przysługiwała dieta z tytułu zagranicznej podróży służbowej w wysokości: w przypadku obsady pojedynczej pojazdu - 40 euro za pełną dobę (24 h) pobytu za granicą lub w razie niepełnej doby pobytu za granicą dieta z tytułu zagranicznej podróży służbowej obliczana na podstawie liczby pełnych godzin pobytu za granicą i stawki 1,667 euro, zaś w przypadku obsady podwójnej pojazdu - po 50 euro dla każdego z pracowników za pełną dobę (24 h) pobytu za granicą lub w razie niepełnej doby pobytu za granicą, dieta z tytułu zagranicznej podróży służbowej obliczana na podstawie liczby pełnych godzin pobytu za granicą każdego z pracowników i stawki 2.0833 euro. Dieta była wypłaca w PLN po przeliczeniu według kursu NBP ogłoszonego w dniu wyjazdu kierowcy z terytorium Polski. Nie można zatem uznać, że u pozwanego pracodawcy nie było w ogóle regulacji omawianej kwestii (wypłacania pracownikom należności z tytułu podróży służbowych), jak to przewiduje art. 77⁵ § 3 k.p., co oznaczałoby konieczność sięgnięcia bezpośrednio do przepisów rozporządzenia z 19 grudnia 2002 r. na podstawie art. 77⁵ § 5 k.p. w związku z art. 77⁵ § 2 k.p.

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że pod przyjętym w wewnętrznych regulacjach pojęciem „diety” i „ryczałtu” mogą się mieścić różne należności z tytułu

podróży służbowych, a ustalenie, co się konkretnie kryje pod pojęciem użytym w regulacjach wewnętrznych lub w umowie o pracę, wymaga sądowej wykładni odpowiednich postanowień aktów wewnętrznych oraz umowy o pracę, uwzględniającej wszystkie istotne okoliczności sprawy. Sąd Okręgowy powołał się na orzecznictwo Sądu Najwyższego (wyroki: z 3 sierpnia 2015 r., II PK 241/14; z 15 września 2015 r., II PK 248/14; z 17 listopada 2016 r., II PK 227/15), który przyjmował, że jeżeli kierowcy zatrudnieni w transporcie międzynarodowym otrzymywali świadczenia nie mniej korzystne niż wynikające z przepisów powszechnie obowiązujących, to świadczenie nazwane „dieta” mogło pokrywać wszystkie koszty socjalne, w tym także obejmować ryczałt za noclegi. Sąd drugiej instancji uznał, że jeżeli przyznane w regulacjach wewnętrznych pracodawcy albo w umowie o pracę świadczenie nazwane „dieta” przekraczało wielokrotnie wysokość diety wynikającej z powszechnie obowiązujących przepisów, to konieczne jest ustalenie, jaka część tego świadczenia była dietą przeznaczoną na pokrycie zwiększonych kosztów wyżywienia w czasie podróży, a jaka jego część stanowiła pokrycie innych wydatków, w tym kosztów noclegu (choćby w postaci ryczałtu za nocleg). Sąd Okręgowy ocenił, że nie można zakwalifikować świadczenia nazwanego „dieta” w wysokości 40 euro za dobę podróży służbowej wyłącznie jako pokrywającego zwiększone koszty wyżywienia.

Na podstawie postanowień regulaminu wynagradzania, obowiązującego u pozwanej do dnia 14 lipca 2014 r., kierowcom nie przysługiwało odrębne świadczenie nazwane ryczałtem za nocleg w podróży służbowej, natomiast ewentualne koszty noclegu, które mogły być ponoszone przez kierowców, były uwzględnione w wysokości wypłacanej pracownikom diety, która służyła i wystarczała na pokrycie wszelkich kosztów podróży służbowej, takich jak ewentualne koszty noclegu, toalet i pryszniców. Obowiązujący u pozwanej regulamin wynagradzania nie określał, że dieta służy pokryciu wyłącznie kosztów związanych z wyżywieniem pracownika (a w tym powoda), a wręcz przeciwnie wskazywał, że dieta przysługuje „z tytułu odbywania podróży służbowej”, a zatem służy pokryciu wszystkich kosztów z nią związanych.

W ocenie Sądu Okręgowego nie można w okolicznościach niniejszej sprawy zaakceptować rozstrzygnięcia kwalifikującego świadczenie nazwane dietą

wyłącznie jako pokrywające koszty wyżywienia. Pozwany zapewniał bowiem zatrudnianym kierowcom środki pieniężne wystarczające na pokrycie kosztów noclegu, kosztów wyżywienia, korzystania z sanitariatów oraz ewentualnie innych kosztów związanych z podróżą służbową kierowcy. Powód wskazał, że dietę przeznaczał na wszelkie koszty związane z podróżą służbową i czasem zdarzało się, że zostawały mu z niej jakieś pieniądze. Strukturę diety potwierdza zmiana regulaminu wynagradzania (dokonana Uchwałą Zarządu Pozwanej Spółki z dnia 30 czerwca 2014 r.). Z diety obejmującej wcześniej wszystkie koszty podróży służbowej, wypłacanej w wysokości 40 euro za dobę, został wyodrębniony ryczałt za nocleg celem dostosowania postanowień Regulaminu Wynagradzania do stanowiska Sądu Najwyższego zapoczątkowanego uchwałą z 2014 r. Łączna wysokość świadczeń z tytułu podróży służbowych za każdą dobę nie uległa jednak zmianie i wynosiła nadal 40 euro (w tym 8 euro diety i 32 euro ryczału za nocleg). Sąd Okręgowy okoliczności faktyczne niniejszej sprawy uznał za zbieżne z tymi, które legły u podstaw orzeczeń Sądu Najwyższego, w których pracownicy też otrzymywali świadczenie nazywane „dieta” w wysokości około 40 euro na pokrycie kosztów podróży służbowej i jednocześnie nie otrzymywali odrębnego świadczenia w postaci ryczału za nocleg.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego wniósł powód zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie: art. 77⁵ § 1, 2, 3 k.p. i art. 2 ust. 7 ustawy o czasie pracy kierowców, w związku z art. 4 ustawy o czasie pracy kierowców i art. 5 k.p. przez ich nieprawidłową wykładnię (a w konsekwencji niezastosowanie), polegającą na przyjęciu, że skuteczne wobec powoda jest postanowienie regulaminu wynagradzania, zgodnie z którym pracownikom zatrudnionym na stanowisku kierowcy — w związku z możliwością spania w kabinie pojazdu — nie przysługuje ryczałt za noclegi w podróży służbowej, podczas gdy prawidłowa wykładnia powołanych przepisów prowadzi do wniosku, że wyłączenie na mocy regulaminu wynagradzania uprawnienia do otrzymania takiego ryczału w związku z nocowaniem w kabinie pojazdu jest nieskuteczne i nie ma mocy prawnej, a w konsekwencji, że pracownikowi przysługuje prawo do ryczału niezależnie od: (1) braku formułowania roszczeń o wypłatę ryczałtów w trakcie trwania stosunku pracy, (2) wysokości świadczenia określonego jako „dieta”.

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu, ewentualnie zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy przez zasądzenie kwoty 22.084,63 zł wraz odsetkami ustawowymi (a od 1 stycznia 2016 r. odsetkami ustawowymi za opóźnienie) liczonymi od 8 lipca 2012 r. oraz zasądzenie kosztów procesu w postępowaniu kasacyjnym, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o oddalenie skargi kasacyjnej w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono, do dnia zapłaty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda okazała się zasadna w stopniu wymagającym od Sądu Najwyższego ponownego wydania wyroku kasatoryjnego.

Przypomnieć należy, że w kwestii prawa kierowców w transporcie międzynarodowym do ryczałtu za nocleg w orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtowała się następująca linia orzecznicza. Po pierwsze, po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 24 listopada 2016 r. (K 11/15, OTK-A 2016, poz. 93) nie stosuje się art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców, ale stosuje się art. 77⁵ § 5 k.p., gdy pracodawca nie uregulował zasad zwrotu należności z tytułu podróży służbowej w układzie zbiorowym pracy, regulaminie wynagradzania lub umowie o pracę (zamiast wielu zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 21 lutego 2017 r., I PK 300/15, LEX nr 2242158; z 8 marca 2017 r., II PK 409/15, LEX nr 2306366 oraz I PK 410/15, LEX nr 2306367). Po drugie, pod pojęciem „nieuregulowania” zwrotu tej należności rozumieć należy sytuację, w której zakładowe źródła prawa pracy albo umowa o pracę w ogóle nie regulują tej należności z tytułu podróży służbowej jaką jest ryczałt za nocleg albo wyłączają prawo pracownika do tego świadczenia. Oznacza to, że także w przypadku uregulowania przez pracodawcę kwestii diet

przy jednoczesnym pominięciu albo wyłączeniu kosztów ryczałtu za nocleg u pracodawcy nie ma wewnętrznych regulacji, o których mowa w art. 77⁵ § 3 k.p., a zatem konieczne jest sięgnięcie do przepisów powszechnie obowiązujących (wyrok Sądu Najwyższego z 19 grudnia 2019 r., I PK 249/16, LEX nr 2440465). Po drugie, w przypadku obowiązywania u pracodawcy zakładowych unormowań dotyczących ryczałtu za noclegi w zagranicznej podróży służbowej kierowcy zatrudnionego w transporcie międzynarodowym stosuje się te unormowania, nawet jeżeli stawki ryczałtu za nocleg były niższe od ustalonych przepisami wydanymi na mocy art. 77⁵ k.p., a pojazd był wyposażony w kabinę do spania (wyrok Sądu Najwyższego z 9 marca 2017 r., I PK 309/15, LEX nr 2273875; uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 26 października 2017 r., III PZP 2/17, LEX nr 2379708). Po trzecie, w przypadku uregulowania prawa do ryczałtu za nocleg w postanowieniach zakładowych źródeł prawa pracy dotyczących diet, przyznane w regulaminie wynagradzania świadczenie nazwane dietą i przekraczające wielokrotnie jej wysokość z powszechnie obowiązujących przepisów, może zostać ewentualnie zakwalifikowane przez sąd jako zaspokajające należności pracownika także w strefie ryczałtu za noclegi (wyroki Sądu Najwyższego: z 30 maja 2017 r., I PK 154/16, LEX nr 2353606 oraz I PK 148/16, LEX nr 2319690; z 8 maja 2019 r., I PK 27/18, niepubl.).

Odnosząc powyższe zapatrywania do niniejszej sprawy należy przypomnieć, że z wyroku Sądu Najwyższego z 4 grudnia 2019 r., II PK 61/19 wynikało, że do przyjęcia założenia, zgodnie z którym powodowi nie przysługuje prawo do ryczałtu za nocleg konieczne będzie ustalenie, że między stronami stosunku pracy zawarto umowę, z której wynikałoby, że wypłacana powodowi dieta obejmuje także należności z tytułu noclegu w podróży służbowej, albo taka wykładnia § 38 regulaminu pracy, z której wynikałoby, że chociaż postanowienie to wyłączało prawo kierowców do ryczałtu za nocleg to jednocześnie stanowiło o pokryciu wszystkich kosztów podróży służbowej (w tym związanych z noclegiem) w ramach diety. Stosując się do powyższego, Sąd drugiej instancji ustalił – ponownie rozpoznając sprawę – że między stronami nie zawarto umowy w przedmiocie regulowania należności z tytułu podróży służbowej. Jednocześnie z wykładni § 38 regulaminu pracy dokonanej przez Sąd drugiej instancji wynikało, że kierowcom nie

przysługują ryczałty za noclegi. Oznacza to, że – wbrew stanowisku przyjętemu w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku – u pozwanego pracodawcy nie było regulacji zakładowej lub umownej, która przewidywałaby prawo powoda do ryczałtu za nocleg jako świadczenia samodzielnego albo jako świadczenia mieszczącego się w ramach podwyższonej diety (obejmującej dietę *sensu stricto* i ryczałt za nocleg).

Zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku stwierdzenia, zgodnie z którymi świadczenie w postaci diety wypłacane powodowi przez pozwanego miało podwójny charakter, z którego wynikałoby, że pracodawca i pracownicy rozumieli pod tym podjęciem zbiorcze świadczenie pracodawcy tytułem zwrotu wszystkich kosztów podróży służbowej za granicą, nie zostały oparte na zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Chociaż więc w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że nie ma przeszkód, aby wszystkie należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową zostały określone w postaci jednego świadczenia ryczałtowego, to jednak taka wykładnia regulaminu wynagradzania (lub pracy) i załączników do niego musi być oparta na konkretnych i weryfikowalnych ustaleniach faktycznych oraz ich prawidłowej subsumcji prawnej, a takich ustaleń w niniejszej sprawie nie poczyniono (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 21 lutego 2017 r., I PK 300/15, LEX nr 2242158; z 14 lutego 2017 r., I PK 77/16, LEX nr 2258054; z 8 marca 2017 r., II PK 410/15, LEX nr 2306367; z 9 marca 2017 r., I PK 309/15 lub z 13 grudnia 2017 r., III PK 149/16, LEX nr 2435631). Jak bowiem wyjaśniono w wyroku Sądu Najwyższego z 17 maja 2018 r., I PK 75/17 (LEX nr 2549260), podwójnego charakteru „ryczałtowanej diety” jako świadczenia pracodawcy obejmującego dietę właściwą oraz ryczałt za nocleg nie można domniemywać, zwłaszcza że u pozwanego pracodawcy dopiero od 30 czerwca 2014 r. rozróżniono w regulaminie pracy wysokość świadczenia z tytułu diety oraz z tytułu ryczałtu za nocleg, a sam Sąd drugiej instancji ustalił, że powodowi nie przysługiwało – w myśl regulaminu pracy obowiązującego u pozwanego – prawo do ryczałtu za nocleg.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy orzekł na wstępie.

[as]